

Rozbor závazků z podnikových kolektivních smluv na rok 2013 v OS SKBP

Podle plánu OS na rok 2013 je tak jako v předcházejících letech předkládán rozbor a zhodnocení závazků sjednaných v podnikových kolektivních smlouvách (dále jen „PKS“) na rok 2013.

Celkem bylo v letošním roce do rozboru zahrnuto 29 PKS, což představuje 64 % ze všech zaměstnavatelů v působnosti OS a cca 10 tis. zaměstnanců, tj. cca 84 % všech zaměstnanců (celkem do působnosti OS spadá 45 zaměstnavatelů a 11,9 tis. zaměstnanců). Poznámka: do počtu zaměstnavatelů je Laufen CZ s.r.o. započítán jako dva zaměstnavatelé – v rozboru jsou dvě PKS ze dvou provozů.

Kolektivní smlouva vyššího stupně (dále jen „KSVS“) je v OS SKBP na rozdíl od let minulých sjednána jen jedna. Jako v předcházejících obdobích je sjednána na delší časové období, a to s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR. Byla sjednána v lednu roku 2013 na léta 2013 – 2014. OS podal na MPSV návrh na rozšíření závaznosti KSVS uzavřené s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR na zaměstnavatele, kteří nejsou členy této asociace, a to na zaměstnavatele s převažující činností v odvětví CZ – NACE 231,2341 a 2342.

Ke zhodnocení závazků sjednaných v PKS byl v letošním roce tak jako v letech předcházejících použit Dotazník ISPP (informační systém o pracovních podmínkách). Dotazník je používán pro účely celostátního rozboru a svým obsahem navazuje na počítačový program, kterým je rozbor na OS zpracováván.

Hodnocený vzorek PKS

Zastoupení podle počtu zaměstnavatelů a podle počtu zaměstnanců ve zkoumaném vzorku PKS na rok 2013 je uvedeno v tabulce A.

Je nutno poznamenat, že počty zaměstnanců u jednotlivých zaměstnavatelů jsou převzaty, tak jako v letech předcházejících, z hlášení ZO o stavu k 31. 12. roku předešlého, tj. roku 2012.

V materiálu je použit výčet odvětví sklo, keramika, porcelán a odvětví ostatní tj. zaměstnavatelé, které nelze zařadit jejich výrobní činností do žádného z jmenovaných odvětví.

Zastoupení jednotlivých zaměstnavatelů a jejich PKS

Odvětví sklo

V odvětví skla je zaměstnáno v působnosti OS celkem 8,1tis. zaměstnanců, z tohoto počtu se KSVS po rozšíření působnosti vztahuje na 1,7 tis. zaměstnanců (z toho se rozšíření působnosti KSVS týká 2,1 tis. zaměstnanců), tj. působnost na 88 % všech zaměstnanců. Do rozboru jsou zahrnuty údaje z 18 PKS (tj. za 60 % zaměstnavatelů), které se týkají 6,8 tis. zaměstnanců (tj. 83 % zaměstnanců odvětví). Z odvětví skla jsou v rozboru zahrnuty PKS následujících zaměstnavatelů:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 4,1 tis. zaměstnanců)

1. AGC Flat Glass Czech a.s.
2. Crystal Bohemia a.s.
3. Crystalex CZ s.r.o.
4. Moser a. s.
5. O – I Manufakturing Czech Republik a.s.
6. Sklárný Moravia a.s.
7. UNIFRAX s.r.o.
8. Union Lesní Brána a. s.
9. Vetropack Moravia Glass a. s.
10. KAVALIER GLASS a.s.

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 2,7 tis. zaměstnanců)

1. SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o. (KSVS rozšířena – v návrhu)
2. Preciosa - Lustry a. s.
3. Technosklo s.r.o. (KSVS rozšířena – v návrhu)
4. Vitrablok s. r. o. (KSVS rozšířena – v návrhu)
5. Knauf Insulationn s.r.o.
6. Flabeg CZECH s.r.o. (KSVS rozšířena – v návrhu)
7. SAINT – Gobain Solutions CZ s.r.o. (KSVS rozšířena – v návrhu)
8. Preciosa Ornela (KSVS rozšířena – v návrhu)

Ve vzorku jsou 2 PKS, na které se nevztahuje KSVS a týkají se 0,8 tis. zaměstnanců. Je možno konstatovat, že v odvětví skla je na základě vzorku PKS pokryto závazky z kolektivních smluv (tj. z PKS či z KSVS) nejméně 8 tis. zaměstnanců, což činí 99 % všech zaměstnanců v tomto odvětví.

Odvětví keramika

V odvětví keramika je zaměstnáno v působnosti OS celkem 1,3 tis. zaměstnanců a KSVS se po rozšíření působnosti vztahuje na všechny zaměstnance. Do rozboru jsou zahrnuty údaje z 3 PKS z odvětví keramika:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 0,7 tis. zaměstnanců)

Laufen CZ s. r. o. – provozovna Znojmo a provozovna Bechyně

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 0,6 tis. zaměstnanců)

Ideal Standard s.r.o. (KSVS rozšířena – v návrhu)

V odvětví keramika je pokryto závazky z kolektivních smluv tj. z PKS 100 % zaměstnanců v odvětví.

Odvětví porcelán

V odvětví porcelán je zaměstnáno v působnosti OS celkem 1,3 tis. zaměstnanců a KSVS se vztahuje po rozšíření působnosti na 1,2 tis. zaměstnanců (z toho se rozšíření působnosti KSVS týká 0,4 tis. zaměstnanců). Do rozboru jsou zahrnuty údaje z 3 PKS (tj. za 60 % zaměstnavatelů), které se týkají 1,1 tis. zaměstnanců (tj. 61 % zaměstnanců odvětví). Z odvětví porcelán jsou v rozboru zahrnuty PKS následujících zaměstnavatelských subjektů:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 0,8 tis. zaměstnanců)

1. Český porcelán a.s.
2. Thun 1794 a. s.

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 0,3 tis. zaměstnanců)

1. G. Benedikt Karlovy Vary s. r. o. (KSVS rozšířena – v návrhu)

Je možno konstatovat, že v odvětví porcelán je na základě vzorku PKS pokryto závazky z kolektivních smluv, tj. z PKS, 1,2 tis. zaměstnanců, což činí 92% zaměstnanců v tomto odvětví.

Odvětví ostatní

V odvětví ostatní je zaměstnáno v působnosti OS celkem 1,2 tis. zaměstnanců z tohoto počtu se KSVS vztahuje na 0,4 tis. zaměstnanců. Do rozboru jsou zahrnuty údaje z 5 PKS (tj. za 71 % zaměstnavatelů), které se týkají 0,8 tis. zaměstnanců (tj. cca 67% zaměstnanců odvětví). Z odvětví ostatní jsou v rozboru zahrnuty PKS následujících zaměstnavatelských subjektů:

a) členové svazu zaměstnavatelů (celkem 0,08 tis. zaměstnanců)

1. Sklopísek Střeleč a.s.

b) nejsou členy svazu zaměstnavatelů (celkem 0,7 tis. zaměstnanců)

1. Desko a.s.
2. Soliter a.s.
3. MEGATECH Industries Jablonec s.r.o.
4. Česká mincovna a.s.

Je možno konstatovat, že v odvětví ostatní je na základě vzorku PKS pokryto závazky z kolektivních smluv, tj. z PKS, 1,2 tis. zaměstnanců, což činí 100 % zaměstnanců v tomto odvětví.

Působnost kolektivních smluv v OS SKBP

Na základě výsledků rozboru za jednotlivá odvětví lze konstatovat, že za celý OS je pokryto závazky z KSVS či alespoň z PKS celkem 11,6 tis. zaměstnanců, tj. cca 97 % všech zaměstnanců v působnosti OS, kterých k 31. 12. 2012 bylo 11,9 tis.

Přehled podle jednotlivých odvětví je uveden v tabulce A.

Zaměstnanců, na které se vztahuje KSVS (zaměstnavatel je členem svazu zaměstnavatelů), je za OS v roce 2013 celkem 6,7 tis. zaměstnanců, tj. cca 56 % ze všech zaměstnanců v působnosti OS. Působnost KSVS sjednaná s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR byla rozšířena na dalších 2,3 tis. zaměstnanců. V rozboru je zahrnuto 7 PKS, které byly sjednány se zaměstnavateli, kteří nejsou členy svazu zaměstnavatelů a nebyla na ně rozšířena působnost KSVS. Těchto 6 PKS pokrývá 1,6 tis. zaměstnanců.

Zhodnocení jednotlivých závazků

KSVS (tj. KSVS sjednanou s Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR) příslušné ZO OS obdržely, a proto nejsou v tomto materiálu nároky zaměstnanců vyplývající z této kolektivní smlouvy uváděny.

Výsledkem zpracování údajů je "Vyhodnocení kolektivních smluv" v tabulkách podle jednotlivých závazků, a to jak v průměru za OS SKP, tak i za jednotlivá odvětví. Uvedeny jsou tabulky týkající se mzdových závazků, závazků k délce pracovní doby a dovolené a dále sociálního fondu.

V tabulkách jsou, tak jako v předešlém roce, uvedeny počty zaměstnavatelů, resp. PKS, ve kterých byly příslušné závazky sjednány, a průměrná výše jednotlivých závazků (v Kč, v hodinách, ve dnech, v procentech). V některých případech je uvedeno procento PKS, ve kterých je příslušný závazek sjednán. Vyhodnocení poskytuje přehled o dosažených úrovních závazků a umožňuje jak srovnání mezi jednotlivými odvětvími, tak i srovnání průměrné výše jednotlivých závazků právními nároky.

Vyhodnocení je uvedeno v tabulkách č. 1-13 v příloze – Tabulková část ISPP.

Jednotlivé tabulky mají sloužit jako jeden z podkladů pro kolektivní vyjednávání pro příští rok, a to jak na úrovni KSVS, tak i na podnikové úrovni. Není proto nutné jednotlivé tabulky komentovat. Jednotlivé ZV však mohou samozřejmě využít těchto rozborů i ke srovnání své vlastní PKS s průměrnými hodnotami závazků v PKS za jednotlivá odvětví, popř. OS jako celku.

Tak jako minulý rok upozorňujeme:

Při případném srovnání dosažených výsledků rozborů PKS v jednotlivých letech je nutno brát v úvahu, že v jednotlivých letech nebyly do rozboru vždy zahrnuty stejné PKS, tedy PKS stejných zaměstnavatelů. Tato skutečnost výsledky a případné srovnání značně ovlivňuje !!!

Také v rozboru závazků sjednaných v PKS na rok 2013 se tak jako v minulém roce zaměříme na úroveň sjednaných mzdových tarifů.

V rozboru jsou uvedeny průměrné mzdové tarify pro 12 - ti stupňové tarifní systémy a také mzdové tarify pro jiný než 12 stupňový tarifní systém.

Ze zkoumaného vzorku 29 PKS je 12 - ti stupňový tarifní systém s hodinovými mzdovými tarify uplatněn v roce 2013 u 11 zaměstnavatelů, tj. u 38 % zaměstnavatelů ze vzorku PKS v rozboru.

Průměr výše hodinových mzdových tarifů sjednaných souhrnně – za OS celkem - v PKS v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 se zvýšil o 2,6 %. V odvětví skla, kde jsou sjednány 12 -ti stupňové tarifní systémy v cca 50 % PKS (u 9 z 18 PKS), vzrostl průměr v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 o 4,3 %. V odvětví porcelánu se průměr zvýšil v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 o 6,1 %.

U odvětví keramika a ostatní nebylo možno 12 - ti stupňové tarifní systémy hodinových mzdových tarifů porovnat. V těchto odvětvích nebyl sjednán v PKS zařazených do rozboru 12 - ti stupňový tarifní systém v roce 2013.

Tarifní systém jako takový je však v PKS sjednán v malém rozsahu z celkového vzorku PKS. Tarifní systém bez ohledu na počet tarifních stupňů je sjednán celkem pouze v 18 PKS (tj. u 62 % PKS ve vzorku). Jiný, než 12 – ti stupňový tarifní systém, je sjednán u 7 PKS (Tab. č. 6).

Pokud bychom chtěli srovnat úroveň zjištěných průměrných mzdových tarifů sjednaných v kolektivních smlouvách, je jedna možnost, a to srovnat je s nejnižší úrovní zaručené mzdy dané nařízením vlády.

Nařízením vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí jsou v příloze v části II. Příklady prací ve skupinách podle oborů pro obor Sklářská výroba stanoveny příklady prací ve skupině 2. až 4. Jako nejvyšší úroveň zaručené mzdy pro sklářskou výrobu je tedy tímto nařízením stanovena zaručená mzda ve výši 10 800 Kč za měsíc. Rozborem PKS pro rok 2013 byla zjištěna v odvětví skla průměrná výše tarifu v 7. tarifním stupni (ve 12 - ti stupňovém tarifním systému) 14 031 Kč, a to ve srovnání s minimální výší stanovenou nařízením vlády pro 4. skupinu představuje navýšení o cca 30 %.

Výše uvedeným nařízením vlády je úroveň měsíční zaručené mzdy (pro skupiny prací 1. až 8. a pro platové třídy 1. až 16.) stanovena v rozpětí 8 100,00 Kč (od 8 000 do 16 100,00 Kč) a v průměrné výši tarifu 11 675,00 Kč. Rozborem sjednaných PKS bylo zjištěno, že průměrné měsíční mzdové tarify ve 12 - ti stupňovém tarifním systému (tabulka č. 3) jsou sjednány v odvětví skla v rozpětí 12 475,00 Kč (od 9 529,00 Kč do 22 004,00Kč) a průměrná výše tarifu dosáhla 14 375,00 Kč. Průměrná výše měsíčního tarifu sjednaná v PKS z rozboru je ve srovnání s průměrnou výší mzdového měsíčního tarifu zaručených mezd v jednotlivých třídách stanovených vládním nařízením větší o cca 23 %.

Od 1. 8. 2013 došlo nařízením vlády č. 210/2013 Sb. ke změně nařízení vlády č. 567/2006 Sb., a to k navýšení základní sazby minimální mzdy z 8 000,00 Kč měsíčně

na 8 500,00 Kč měsíčně (tj. navýšení o 6,25 %). Došlo také k navýšení úrovně jednotlivých tarifů zaručené mzdy o cca 6 %, a to tak, že průměrná výše zaručených tarifů činí 12 325,00 Kč. 8. tarif se zvýšil z dosavadních 16 100,00 Kč na 17 000,00 Kč. Tím došlo ke snížení rozdílu mezi dosaženým průměrným tarifem sjednaným v PKS na rok 2013 (tj. 14 141,00 Kč) ve srovnání s průměrným tarifem zaručených mezd (tj. 12 325,00 Kč) na cca 15%.

Srovnáme ještě dosaženou průměrnou hodnotu mzdových tarifů sjednaných v odvětví skla s úrovní sjednaných mzdových tarifů v KSVS. V odvětví skla jsou mzdové tarify sjednány v rozpětí 12 475,00 Kč (od 9 529,00 do 22 004,00 Kč) a průměrný tarif činí 14 375,00 Kč. Například průměrný tarif sjednaný v KSVS pro odvětví užitkového, osvětlovacího skla a ostatní činí 12 905,00 Kč a rozpětí tarifů je ve výši 10 890,00 Kč (od 8 890,00 do 19 780,00Kč). Rozpětí průměrných tarifů sjednaných v PKS je tedy ve srovnání s tarify s vybraným 12 – ti stupňovým tarifním systémem sjednaným v KSVS vyšší o cca 15 %. Také výše průměrného tarifu sjednaného v PKS je ve srovnání průměrným tarifem sjednaným v KSVS vyšší o cca 11%.

Pro úplnost jsou v příložené tabulce B uvedeny údaje, které jsou uvedeny v předcházejícím srovnání mzdových tarifů. Uvedena je zde úroveň zaručené mzdy před a po zvýšení od 1. 8. 2013.

Vývoj úrovně mzdových příplatků v průměru za OS v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 je u jednotlivých příplatků v podstatě na stejné úrovni. Např. příplatek za práci přesčas činí v roce 2013 shodně s rokem 2012 v průměru 30 % průměrného výdělku. Průměrný příplatek za noční práci v roce 2013 je podle rozboru 11,38 Kč za hodinu a v roce 2012 to bylo 11,82 Kč za hodinu. Také úroveň dalšího příplatku, a to za práci ve ztíženém pracovním prostředí v Kč za hodinu práce, je v roce 2013 na stejné úrovni ve srovnání s rokem 2012 - v roce 2013 to je 8,06 Kč za hodinu a v roce 2012 to bylo 8,10 Kč za hodinu.

Závazek na poskytnutí příspěvku na činnost odborové organizace - dar ZO OS (doplňk k vyhodnocení kolektivních smluv).

Vzhledem k tomu, že do celostátního programu na vyhodnocení závazků sjednaných v PKS není zařazeno vyhodnocení závazku na poskytnutí daru ZO OS (v dotazníku OS k vyhodnocení je proto tento závazek uveden jako doplňk), je vyhodnocení tohoto závazku uvedeno jako tabulka, „Doplňk k vyhodnocení kolektivních smluv na rok 2013 uzavřených v podnicích v působnosti OS SKBP“.

Z rozboru vyplývá, že ze vzorku 29 PKS je závazek na poskytnutí příspěvku na činnost odborové organizace sjednán pro rok 2013 v cca 86 % PKS ve vzorku (v roce 2012 to bylo v cca 90 % PKS, v roce 2011 to bylo v cca 88 % PKS). Co se týká výše daru pro ZO, sjednaného pevnou částkou na zaměstnance člena odborů, je v PKS na rok 2013 v průměru sjednán ve výši 1 018 K (v roce 2012 byl pro srovnání tento dar v průměru sjednán ve výši 922 Kč, v roce 2011 to bylo v průměru ve výši 844 Kč a v roce 2009 to bylo 794 Kč). Je zřejmé, že objem průměrného příspěvku na činnost odborové organizace se zvyšuje a počet PKS, kde je příspěvek sjednán je v podstatě na stejné úrovni.

Z á v ě r

Z rozboru sjednaných PKS na rok 2013 vyplývá, že úroveň závazků ve srovnání s předcházejícím rokem neklesla a je v podstatě na stejné a v některých případech i na mírně vyšší úrovni.

Za velmi pozitivní je třeba považovat stále vysoké pokrytí zaměstnanců závazky z kolektivních smluv, které je v roce 2013 ve výši 97 % zaměstnanců v působnosti OS. Tento vysoký podíl v pokrytí zaměstnanců závazky z kolektivních smluv je dosahován v OS již několik let (za poslední roky byl následující: v roce 2012 bylo pokrytí 97%, v roce 2011 bylo pokrytí 83 %, v roce 2010 bylo pokrytí cca 96 %, v roce 2009 bylo pokrytí cca 74%, v roce 2008 bylo pokrytí zaměstnanců v působnosti OS závazky z kolektivních smluv ve výši 97 %).